

Όπως και στο περσινό του έργο «Πέντε στρέμματα Παράδεισος», ο Γερ. Σταύρου θεατροποιεί και στη «Βίλλα των όργίων» ένα θέμα της άμεσης επικαιρότητας: τὰ μεγαλόσχημα οικήματα που διατηρούν μεγαλόσχημοι κύριοι ή κυρίες και που προσφέρουν όχι μόνο άσυλο σε μεγαλόσχημους έρωτιδείς (τρίτης και τέταρτης, συνήθως, νεότητας) αλλά και ένσαρκη «τροφή» στις κουρασμένες όρμονες τους. Το φαινόμενο είναι γνωστότατο σε παγκόσμια κλίμακα, και ό έλληνικός μιμητισμός δέν άργησε να υιοθετήση τὸ άγλαές παράδειγμα τών άμερικάνικων «κώλλ - γκέρλς», τών γαλλικών «ρόζ μπαλέτινς» και τού αείμνηστου Άγγλου Δρος Ούώρντ. Τὰ «σκαίνδαλα» που ξεσπάνε όταν έρθη στο φώς ή φιλόξενη δραστηριότητα αὐτῶν τών ευαγών οίκων, και οι έκδιασμοί που τὰ συνοδεύουν (σαπρόφυτα τών σαπρόφύτων), είναι τὸ θέμα τού θεατρικού έργου τού Γ. Σταύρου.

Ο συγγραφέας προτίμησε τὴ σατιρική και όχι τὴ δραματική αντιμετώπιση τού υλικού του. Κι' όσο γι' αὐτό, κανένας δέ μπορεί να τὸν κατηγορήση. Ίσια - ίσια: ή σάτιρα είναι πάντα πιο καφετερή, πιο άποτελεσματική, πιο «θεραπευτική», γιὰ τὴς άτομικές ή κοινωνικές πληγές. Και θὰ ήταν εὐτύχημα αν ή «Βίλλα των όργίων» έμενε στη σατιρική πρόθεσή της. Δυστυχώς, απ' τὴς πρώτες κιόλας σκηνές της, ξεπέφτει στο έπίπεδο τῆς άγροαίας φάρσας. Γιατί μόνο στη φάρσα ανήκουν οι τυπὸι και τὰ έπεισόδια που τὴν άπαρτίζουν — οι κυρίες που έμπιστεύονται τὰ πολυτιμότερα καρνέ με τὰ τηλέφωνα τών «πελατῶν» τους στην πρώτη τυχούσα κοπελούδα που συναντᾶνε μέσα σ' ένα αστυνομικό τμήμα, οι υπομοίραρχοι που μπαινοβγαίνουν όλημερίς στα ξένα γραφεία γιὰ να τσακώσουν μιάν υποθετική κλέφτρα, τὸ «κρυφτούλι» που παίζουν τὰ μισά πρόσωπα τού έργου πίσω από πόρτες και καναπέδες, και τὰ τούτοις όμοια.

Προσθέστε, σ' αὐτά, τώρα, και τὴ μελοδραματική απόκλιση που παίρνει τὸ έργο — με τὴ νεαρή κλέφτρα, ή όποια τυγχάνει να είναι μήτηρ νόθου τέκνου, καρπού όλισθήματός της με τὰ τού άλλοτε προϊσταμένου της, όστις τυγχάνει να είναι και ό ήρωας τού σκανδάλου, και ή όποια κλεπτομήτηρ τυγχάνει να εύρεθῇ κάτοχος τού περιπτύστου σημειωματαρίου, τὸ όποιον χρησιμοποιεί δια να έκδιάση τὸν άλλοτε έραστήν της ώστε να τὴν νυμφευθῇ, και τούτο όχι πρὸς ίδίαν Ικανοποίησιν, αλλά χάριν τού μέλλοντος τού τέκνου της, εὐτυχώς δέ δι' αὐτὴν τυγχάνει να συναντηθῇ μετὰ ρέκτου δημοσιογράφου, ό όποιος εν άρχῇ μὲν έπιθυμεί να άποκτήση τὸ σημειωματάριον, ακολουθῶς δέ έπιθυμεί να άποκτήση τὴν νεάνίδα ή όποια αναδεικνύεται εἰς δράχον ήθικῆς, άδιανοήτως παντελῶς δια τὸ χρήμα, δυστυχῶς όμως δι' άμφοτέρους ό ίδιοκτῆτης τῆς έφημερίδος τού Ιπποτικού δημοσιογράφου εξαγοράζεται υπό τού τῆς έραστοῦ τῆς νεάνιδος και τὸ σημειωματάριον εξαφανίζεται, εὐτυχώς όμως ό δημοσιογράφος έκτιμήσας τὸν άδαμάντινον χαρακτήρα τῆς νεάνιδος τῆς προτείνει να τὴν νυμφευθῇ, και οὕτω περαίνεται τὸ έργον πρὸς άφαιτον άγαλλίασιν άμφοτέρων και τού κοινού...

Ο Γ. Σταύρου είχε σίγουρα τὴν άξιόπαινη πρόθεση να στηλιτεύση τὴν κοινωνική διαφθορά τῆς εποχῆς μας στη γενικώτερη μορφή της: "Οχι μόνο, δηλαδή, τούς σεξουαλικούς έκτροχιασμούς, αλλά και τὴ βαθύτερη κοινωνική σήψη, που καταλύει κάθε άξία και κάθε ήθικό νόμο, κι' όπου ή έντιμότητα καταπτάει συνώνυμη με «κοροϊδία», και ή έξαγορά συνειδήσεων «έξυπνάδα» και «άτσιδωσύνη». "Όπου, άκόμα, ή κοινωνική «άναρρηξήση» είναι συνισταμένη υποπτῶν συνδυασμῶν, οίκτρῶν παραχωρήσεων και σκοτεινῶν «μέσων», και όπου ή διατήρηση στην κοινωνική «έπιφάνεια» κατορθώνεται μόνο με μιάν άλυσίδα άμοιβαίων έξυπηρετήσεων, άποσιωπήσεων και έξωνήσεων...

Δυστυχώς, όμως, ό συγγραφέας, παρασύρθηκε από τὴν «περιρρέουσα» τὰ θέατρά μας άτμοσφαιρα τῆς εύκολης φάρσας, που άποδλέπει στο μηχανικό προπάντων γέλιο, άδιαφορώντας και γιὰ θέμα και γιὰ στόχους και γιὰ πιθανοφάνεια. Κ' έτσι, μιὰ Ιστορία, από πολλές πλευρές έκμεταλλεύσιμη, τὴν υποδίδασε σε έπίπεδο άνάξιό της και άνάξιό του.

Τὴν έντύπωση αὐτὴ τὴν ένίσχυσε και ή παράσταση. «Παίζω κωμωδία» δέ θὰ πῇ, με κανέναν τρόπο, κάνω έξαλλες γκριμάτσες, χειρονομίες και παραγκιοζιλίκια. «Μπρίο» και «γελοιογράφηση», δέ θὰ πῇ καθόλου ύστερία και νευροσπαστισμός. Ίσα - ίσα (τὸ είπαμε τόσες φορές και δέ θὰ κουραστούμε να τὸ ξαναλέμε όσο συνεχίζεται ή στραβὴ αὐτὴ «παράδοση») όσο πιο «σοβαρός» παρουσιάζεται ένας τύπος ή μιὰ κατάσταση, τόσο πιο κωμικοί γίνονται στὰ μάτια τού θεατῆ, όταν ή σοβαροφάνειά τους έρχεται σ' αντίθεση με τὴν έξωτερική τους κουφότητα, άπλοϊκότητα ή άθλιότητα. "Ας θυμηθῶν οι ήθοιοιοί μας πὸς φιλοδοξοῦν να παίξουν κωμωδία, πὸς επαιζαν οι μεγάλοι τού εἴδους, ό Λογοθετίδης, ό 'Αργυρόπουλος. Πόσο άπλά, πόσο «σοβαρά», σχεδίαζαν τὰ πρόσωπα που έρμήνευαν. Μιὰ μικρὴ άπόχρωση μόνο, μιὰ σχεδὸν άνεπαίσθητη κίνηση, ένας φευγαλέος τονισμός — κ' εὐθὺς όλη ή κωμικότητα τού τύπου πρόδαινε άνάγλυψη και άπολαυστική, χωρίς να τὸν παραμορφώνη και χωρίς να τὸν έκχυδαίξη.

Δέν έχουμε, φυσικά, τὴν άξίωση όλοι οι ήθοιοιοί μας, και μάλιστα οι νέοι, να φτάσουν τούς σπουδαίους εκείνους. Ζητᾶμε, μόνο, ν' ακολουθήσουν τὸ παράδειγμά τους — που είναι και ό σωστός δρόμος τῆς κωμωδίας. Τὰ άλλα είναι όχι μόνο εκ τού πονηροῦ, αλλά και εκ τού περιττοῦ, τού άμηνχάνου και τού βαρδάρου...

Από τὸ σφαλερὸ τόνο τῆς υπερβολῆς και τῆς έπιτήδευσης έπηρεάστηκε, δυστυχώς, κ' ή Ίδια ή Κάκια 'Αναλυτῆ — που έχει ωστόσο προσφέρει συχνὰ άξιόλογα δείγματα όχι μόνο δραματικού, αλλά και κωμικού ταλέντου. 'Εδῶ, αντικατάστησε τὴ χάρη και τὸ χιούμορ τού παιξίματος της με μιὰ «μαγκιά» και μιὰ αγωνιώδη

τραχύτητα, που «ρώναζαν» όλοένα πὸς τῆς ήταν όλότελα ξένα. Πολὺ πιο συνεπῆς με τὸν εαυτό του, πολὺ πιο άδιάστος στο «πελάγωμά» του, ήταν ό Κ. Ρηγόπουλος — γι' αὐτό και τὸ παίξιμό του βρῆκε άμεσώτερη ανταπόκριση στο θεατῆ. Κι' ό Λ. Διανέλος περιορίστηκε στα γνώριμα μέσα του, που είναι τούλάχιστον άπαλλαγμένα από άθέμιτες έξογκώσεις.

Στοιχειώδη τὰ σκηνικά τού Β. 'Ολύμπιου.

Μ. ΠΛΩΡΙΤΗΣ

ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΣΤΟ ΠΟΡΤΟ — ΡΑΦΤΗ. Σας προσφέρουμε μιὰ καταπληκτική εύκαιρία γιὰ να αγοράσετε ένα οικόπεδο δίπλα στη θάλασσα, με μισαντική θέα σε υπέροχη τοποθεσία, με **ΕΥΚΟΛΙΕΣ ΟΣΙΕΣ ΘΕΛΕΤΕ** και άμεση ύποψη άριστοῦ συμβολαίου. ΜΑΝΙΚΑΣ, Έμφ. Μπενάκη 24, τηλ. 625.229 και 626.709.